

Dana-dis

Nedenstående bygger på et interview foretaget af *Erling Ravn*, dels med *Gert Frederiksen* (født 1924), der først var ansat på Dana-Dis som arbejdsmand, og senere blev udlært som voksenlærling, dels med *Gunnar Petersen*, der blev udlært på fabrikken som maskinarbejder. Begge er fra Dragør.

Fabrikken lå ved siden af jernstøberiet, hvor Støberivænget ligger i dag.

Alle jorderne omkring, også dem hvor jernstøberiet lå, var ejet af *Albert Hansen*. Han havde et stort handelsfirma i København med bl.a. salg af landsbrugsmaskiner. Hovedkontoret lå i Industriens hus på Vesterbrogade.

"*Albert Hansen og Co.*" var det meste af tiden ejere af Danadis. Noget af den første produktion var en såkaldt "Dragør"-motor. Det var gamle Ford-motorer, der blev lavet om til bådmotorer.

Senere udviklede og producerede fabrikken sin egen motor "Danadismotoren", som var små dieselmotorer i størrelserne 4-6-8 og 12 hk.

I begyndelsen blev motorblokkene støbt på Dragør Jernstøberi, der lå lige ved siden af, men da man var utilfreds med kvaliteten, fik man senere leveret blokkene fra Holbæk Jernstøberi.

Mange af motorerne blev via Danida eksporteret til u-landene, hvor de blev brugt til at trække lysmaskiner, vandpumper m.m.

I 1956 fik man en stor ordre til Brasilien på 250 motorer, men på grund af importrestriktioner her kunne man kun aftage halvdelen. Den anden halvdel blev så skilt

ad og sendt som reservedele, hvorefter de blev samlet igen, når de var nået frem!

Udover motorerne blev der fremstillet mange andre ting. bl.a. vacuumpumper til malkemaskiner, som der var brug for, da det danske landbrug blev industrialiseret.

Dana-Dis havde flere forskellige direktører gennem tiden bl.a. *Ricard Petersen* (der boede oven på Bistroyen) og direktør *Storegård*.

I alt var der ca. 30 ansatte, og da det ofte var svært at få uddannede maskinarbejdere i Dragør, måtte man hyre folk fra København. De blev lokket herud ved, at fabrikken betalte bustransporten frem og tilbage.

I gode tider var der ansat 10-12 lærlinge, så der er mange Dragørdrenge, der har fået deres svendebrev her.

Det var ikke velset på fabrikken, at der blev drukket i arbejdstiden. Så når tørsten meldte sig hos svendene, blev lærlingene i det skjulte sendt over for at hente øl på jernstøberiet ved siden af. Her var i hvert fald ikke mangel på øl. Hvis de nægtede, blev svendene "tossede", og hvis værkføreren opdagede det, fik de en skideballe af ham, så ofte stod de stakkels lærlinge som en lus mellem to negle.

Hver torsdag blev en lærling på knallert sendt ind til hovedkontoret på Vesterbrogade for at hente lønninger til alle ansatte - en lidt speciel form for pengetransport.

I begyndelsen af 1960'erne gik det ned af bakke for Dana-Dis. Det kneb med at få afsat motorerne, og fabrikken stod foran at skulle lukke.

En af de ansatte, *Kurt Petersen*, overtog imidlertid fabrikken, og startede en ny produktion af bl.a. hydrauliske pressere.

På jernstøberiet, der nu var nedlagt, blev der indrettet pladeværksted med klippemaskiner og svejseværksted. Efter en brand på B&W, blev der herfra indkøbt lettere beskadigede værktøjsmaskiner bl.a. nogle store høvle.

Man fik en hel del arbejde til F. L. Schmidt og en stor ordre på bebejdning af køleelementer til Barsebäck-værket i Sverige.

Efter nogle år lukkede fabrikken dog igen og blev overtaget af *Leo Skovby*, der omdannede den til vægtfabrikken Mikro.

Midt i 1970erne lukkede fabrikken definitivt og Leo Skovby flyttede vægtfabrikationen ned til smedien på havnen.

Ovenstående bygger på et interview foretaget af Erling Ravn, dels med Gert Frederiksen (født 1924), der først var ansat på Dana-Dis som arbejdsmand, og senere blev udlært som voksenlærling, dels med Gunnar Petersen, der blev udlært på fabrikken som maskinarbejder. Begge er fra Dragør.

©Dragør Lokalarkiv